

Svetové bohatstvo v rukách technologických gigantov

- CZ24 News | 8. února 2020

SVET: Svetové bohatstvo sa masívne sústreďuje v rukách technologických gigantov. Na jednej strane moderná doba zrýchľuje ľuďom život, zvyšuje tempo výroby a prináša nové možnosti, zároveň sa však kapitál sústreďuje v rukách pár gigantov.

Vládam sa ich nedarí zdaníť a prerozdeliť peniaze viac medzi bežných ľudí. To raketovo zvyšuje príjmovú nerovnosť vo svete, s ktorou stúpa nespokojnosť ľudí so životnou úrovňou.

Pri zdanení technologických gigantov chýba v Európskej únii spoločný postup. Na individuálne kroky v podobe digitálnej dane sa najnovšie odhodlalo Francúzsko, ktoré sa ihneď na to dostalo do ostrého sporu s americkým prezidentom Donaldom Trumpom. Medzi tým technologické giganty rýchlo prosperujú a zhromažďujú obrovský kapitál. Trhová hodnota amerického Apple je odhadovaná už na 1,3 bilióna dolárov, pričom hodnota akcií gigantu sa za posledný rok zdvojnásobila a za posledné tri roky strojnásobila.

Ešte v roku 2010 mali spoločnosti Apple, Microsoft, Amazon a Alphabet, ktorý stojí za firmou Google, spoločnú trhovú hodnotu 700 miliárd dolárov a v súčasnosti je hodnota týchto štyroch technologických spoločností 4 bilióny dolárov. Oproti tomu chudobnejšia polovica ľudstva vo svete, ktorú tvorí 3,6 miliardy ľudí, má majetok len za zhruba pol bilióna dolárov.

Rastúca príjmová nerovnosť vo svete

Najhodnotnejšie firmy sveta

Saudi Aramco (ropa)	1,8 bilióna USD
Apple (technológie)	1,31 bilióna USD
Microsoft (technológie)	1,21 bilióna USD
Alphabet (Google - technológie)	939 mld. USD
Amazon (obchod)	926 mld. USD
Facebook (technológie)	593 mld. USD

Chudobní

- ◆ **Chudobnejšia polovica ľudstva**, ktorú tvorí 3,6 miliardy ľudí, má majetok za zhruba pol bilióna dolárov.
- ◆ **Kým ešte v roku 2016** vlastnilo podľa Oxfamu 62 najbohatších ľudí toľko majetku ako 3,6 miliardy najchudobnejších ľudí, v roku 2017 vlastnilo takýto majetok len osem boháčov. Nerovnosť sa v ďalších rokoch prehlbovala.
- ◆ **Ak by sa príjmy 1 percenta najbohatších zdanili** navyše len 0,5 percentnou sadzbou, získal by sa dostatok prostriedkov na vzdelávanie 262 miliónov detí, ktoré zostávajú mimo školského systému.

ILUSTRÁČNÉ FOTO: SHUTTERSTOCK

Napĺňajú sa varovania z nedávnej minulosti. „V blízkej budúcnosti sa dá očakávať, že automatizácia a digitalizácia spôsobia zníženie úrovne zamestnanosti a miezd a prispievajú k zvýšeniu príjmov a bohatstva na vrchole distribúcie,“ konštatovala ešte v roku 2018 správa Svetového ekonomického fóra. Väčšina z chudobných musí vyžiť z 5,5 dolára na deň a vyše 700 miliónov ľudí má len 1,9 dolára na deň.

Apple bola prvá spoločnosť zo štyroch spomínaných firiem, ktorá dosiahla ocenenie svojej spoločnosti na 1,31 bilióna amerických dolárov. „Spoločnosť Apple dokázala vytvoriť hneď niekoľko veľmi úspešných produktov, u ktorých zároveň generovala vysokú ziskovú maržu,“ hovorí Boris Tomčiak z Finlordu. Apple sa momentálne zameriava na rozvoj svojich služieb v hudobnom priemysle či platieb pomocou ApplePay. Ďalší gigant Microsoft má hodnotu 1,21 bilióna dolárov, hodnota spoločnosti Alphabet je 939 mld. dolárov a Amazonu 926 mld. dolárov. V tomto roku môžeme očakávať ďalší nárast ich trhovej hodnoty.

Pomôže digitálna daň?

Zavedenie digitálnej dane vo Francúzsku sa týka krajín, v ktorých majú spoločnosti zaregistrované svoje sídlo a platia minimálnu daň za svoje pôsobenie v krajine napriek ich veľkým ziskom. Vo Francúzsku tak po novom budú musieť tieto spoločnosti zaplatiť 3-percentnú daň zo svojich ročných príjmov z internetových služieb. USA a Francúzsko si dali 15 dní na vyriešenie sporu o digitálnej dani pre americké technologické giganty Google, Apple či Facebook. „Dali sme si presne 15 dní na to, aby sme túto záležitosť vyriešili v rámci Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD),“ vyhlásil minister financií Bruno Le Maire.

Na Slovensku za zavedenie digitálnej dane nedávno loboval predseda parlamentu Andrej Danko, ktorý chcel získané peniaze použiť na financovanie nových sociálnych balíčkov. Lenže práve digitálna daň môže amerického prezidenta vyprovokovať k zavedeniu vysokých ciel na európske automobily. Slovenské ministerstvo financií preto žiada o jednotný postup celej EÚ.

Francúzsky minister vyzval Washington, aby počas rokovaní nezaviedol voči Francúzsku žiadne sankcie. „Dlho som hovoril s ministrom financií USA Stevenom Mnuchinom. Rozhodli sme sa zintenzívniť snahu o nájdenie kompromisu v rámci OECD v otázke digitálnej dane,“ povedal Le Maire novinárom v Paríži. Donald Trump chce za zavedenie digitálnej dane pre technologické giganty zaviesť clá v hodnote 2,4 miliardy dolárov na francúzske syry, vína, kozmetiku, kabelky a ostatné produkty. Le Maire chce, aby Trump upustil od sankcií na francúzske výrobky a varoval USA pred možnými opatreniami zo strany Európskej únie.

Aj Slovensko ťahá za kratší koniec

Spomínané spoločnosti majú vplyv na celosvetovú ekonomiku, keďže ich produkty využívajú ľudia v bežnom živote. „Slovensko je skôr spotrebiteľom. Nie sú tu veľké technologické vývojové centrá, čo je určite škoda. Pridaná hodnota technologických firiem je vysoká. Keby mali v slovenskej ekonomike väčšie zastúpenie, tak by bohatstvo krajiny rástlo omnoho rýchlejšie,“ dodáva analytik spoločnosti Finlord Boris Tomčiak. „Na Slovensku zamestnáva Amazon približne 2600 ľudí, ďalšie spomínané spoločnosti ako Microsoft, Alphabet a Apple zamestnávajú zanedbateľné počty,“ hodnotí Adam Hrdlička z Capital Markets.

Technologické firmy ako Samsung či Huawei majú tiež na svojom konte miliardy dolárov, ale to, čo ich odlišuje od amerických firiem, je najmä menšie pôsobenie na domácom trhu. „Samsung je obrovská technologická firma, keďže jej trhovú kapitalizácia je 320 miliárd dolárov. Americké technologické spoločnosti majú výhodu vo veľmi silnom domácom trhu, ktorý im generuje vysoké zisky,“ hovorí Tomčiak. Samsung a Huawei sa musia pre vytvorenie vyšších ziskov zameriavať na export svojich výrobkov z krajiny do zahraničia.

Ďalší posun s 5G sieťou

Nástup technologických gigantov môže nadobudnúť ešte silnejšie rozmery s chystanou 5G sieťou, s ktorou sa otvoria nové možnosti v podobe internetu vecí, ako extrémne rýchle sťahovanie filmov, ovládanie áut či chodu domácnosti cez internet. Akcie Applu sa rozrástli najmä vďaka plánovanému predstaveniu nového iPhone s 5G sieťou.

„Apple sa snaží reagovať na túto technologickú novinku a chce priniesť v priebehu tohto a budúceho roka štyri nové typy modelov iPhone, ktoré budú podporovať 5G sieť,“ hodnotí Hrdlička. Očakávaný dopyt po novej technológii má byť vysoký, lebo ľudia majú záujem o inovácie.

Dá sa očakávať, že v najbližšom desaťročí budú tieto technologické giganty stále na vrchole, ale v tesnom závесе je Facebook, čínska Alibaba či Tencent. Každá z týchto spoločností má teraz hodnotu od 450 do 600 miliárd dolárov. Môžeme očakávať, že v najbližších rokoch sa práve tieto tri spoločnosti môžu pripojiť k firmám v trhovej hodnote vyššej ako 1 bilión dolárov.